

kom inn í hollina. Eg noyddist inn í ein handil á vegnum at keypa mær einar handskar, tí var eg ov seintur at sleppa at dansa masurkuna við henni. Í staðin fór eg so at dansa við einari ungari týskari damu, sum eg fyrr hevði havt hug á. Eg beri annars ótta fyrri, at eg hetta kveldið var stak ófólkagur móti henni, talaði ikki orðið, ja, hugdi nóg illa upp á hana. Nei, eg hugdi bert aftan á einari hávaksnari, mjaðri gentu í hvítum kjóla við rósureyðum belti, einum eiggilugum andliti við smilkullum og finum roða á kinnunum og so tveimum dárandi eygum. Og hetta var eg ikki einsamallur um. Øll hugdu at henni, bæði harrarnir og damurnar, og øll vóru hugtikin av henni, hóast hon bar av teimum øllum. Tí ikki at lástast um vón, tá tú sást hana, var ógjørlegt.

Men sum sagt, so dansaði eg ikki masurkuna við henni, hóast vit bæði nærum ikki vóru av gólvnum alt kveldið. Ikki petti smæðin kom hon gangandi gjøgnum alla hollina yvir til mín. Og longu áðrenn hon hevði fingið stundir at fáa orðið upp, sprakk eg á fótur. Hon takkaði mær við einum brosi fyrri at eg hevði skilt hana. Var onkur annar undan mær, og hon ikki hevði gitt, hvat eg mundi ætla, so hon fekk annan harrá at dansa við, ypti hon óksl, meðan hon rætti honum hondina og hugdi upp á meg við einum brosi, hvør skal siga, at hon bæði harmaði meg og vildi ugga meg isenn. Men varð ein valsar stungin inn imillum teir ymsku túrarnar í masurkuni, dansaði eg hann leingi við henni. Pöst og brosandir teskaði hon: «Encore — meira!» Og eg dansaði og dansaði, til eg næstan ikki feldi kroppin á mær.

«Tygum feldu ikki kroppin, siga tygum. Men hvussu bar tað til, tá tygum hildu um hana?» Tygum mugu so bæði hava folt tygara egna kropp og hennara við, «helt ein av gestunum fyrri.

Ivan Vasiljevitj gjordist korkareyður og svaraði ilskur:

«Ja, soleiðis er ungdomurin nú á døgum, hugsar ikki um annað enn kroppin. Men tá eg var ungur, var ørvisi. Tess betri eg gjordist við hana, tess minni kroppskend tókst hon mær. Tí siggja bert fótarnar og oklarnar og tað sum meiri er, lata genturnar, tit eru góðir við, úr í huganum. Men sum Alfons Karr hevur sagt — hann var annars frálíkur rithøvundur: «Fyri mær ber hon, eg eri góður við, altíð ein kjóla úr bronsu. Vit lótu ongantíð tær úr, sum vit vóru góðir við, breiddu tvorturimóti altíð út yvir tað nakna, sum hin góði sonur Nóa. Men ikki batar at tosa um hatta, tí tit skilja tað ikki.»

«Nei, hoyr nú hann! ... Men hvussu gekst so?»

«Jú, so dansaði eg við

henni og visti ikki, hvussu tíðin leið. Spælmeninnir spældu upp á livið, hóast teir næstan vóru fyrilagstir. Og tit eiga at vita, hvussu vanligar plagar at verða, tá tað líðir móti endanum av einum balli. Spælmeninnir trivu í heilum í aftur tað sama masurka-steivið. Í stovuni inn av gildishöllini reistust fedrar og møður at teimum ungu frá kortspælum at biða eftir morgunmatinum. Tænarnir fingi upp aftur meiri um at vera og fuku aftur og fram millum rúmini. Klokkan leið at trý. Men eisini tey seinastu sekundini máttu nýstast. Eg beyð henni aftur eina ferð dans. Og uppافتur eina ferð fóru vit sum ein hvirluvindur um hollina.

«Kvadrillan aftan á morgunmatin er mín,» segði eg við hana, tá eg leiddi hana aftur í sessin.

«Ja, hvat tá! Um ikki pápi og mamma vilja hava meg til hús áðrenn,» svaraði hon brosandir.

«Men tað sleppa tey ikki fyrri mær,» segði eg.

«Lat meg fáa veittruna!» bað hon.

«Tað nitur mær í hjartað at noyðast at sleppa henni,» segði eg og læt hana fáa tað lítu, hvítu og blígu veittruna aftur.

«Nú skal eg geva tær nakað, at eg fekk ikki orðið upp, stóð bert og hugdi at henni. Men eg var ikki bert glaður og nøgdur, eg var eydnuríkur, ja, sælur. Kendi meg so góðan, allan sum eg var. Var ikki longur tann, eg var, men einhøvur himmalk vera, sum ongum óndum visti av og bert kundi gera tað, sum gott var. Eg stakk fjødurina niður í handskan hjá mær og varð standandi, fekk ikki farið frá henni.

«Hyggjið, har er onkur, sum roynir at fáa pápa at dansa,» helt hon fyrri og peikaði yvir á pápan. Hann var hávaksin, hábærsligur oberstur við akslaskúvum úr silvri. Hann og nakrar damur stóðu innan fyrri dyrnar.

«Varenka, kom higar!» rópti vertskonan við tí gimsteinsettá høvuðprýðinum. Varenka fór yvir til dyrnar og eg aftan á henni.

«Ah, ma chère, góða, kunnu tygum ikki fáa pápa tygara at dansa við tygum bert einans ferð? Hesa ferðina siga tygum ikki nei, Petur Vladislavovitj!»

Pápi Varenku var ikki einans hávaksin og stásiligur, men eisini av vakrastu monnum og bragdligur. Hann hevði gott dæmi og tað hvíta skeggið greitt sum á Nicolai I. Hárið hevði hann greitt fram á tinningarnar. Og á varrunum og í eygunum leikti sama bláða brosið sum á dóttirini. Hann var færligur maður og skjeyt bringuna við heidursteiknum fram úr sær sum hermonnum vant. Hann var herðabreiður og klovlangur, heryvirmaður av

tí rætta gamla slagnum og bar seg, sum teir gjørdu, tá Nicolai I ráddi fyrri borgum.

Tá vit kómu yvir til dyrnar, hoyrdu vit oberstin bera seg undan. Nei, nú var so langt síðani, at hann hevði dansað, segði hann. Kortini tók hann hondina niður við vinstru lið eftir kórðuni og rætti einum ungum manni, har stóð. So læt hann seg í ein skinnhandska um høgru hondina. — «So má tað gerast, sum tað eigur,» helt hann brosandir, fyrri, tók í hondina á dóttirini, hevði seg hálvvegis ímóti henni og stillaði seg at biða eftir, at dansurin skuldi byrja.

Tað vardi eina løtu, men so kom masurka-steivið. Hann steig treystliga í gólvið við øðrum fótinum, gjordi eitt kast við hinum, og tann hávaksni, fatti maðurin tók at mala í klingur í hollini, við hvørt so líðandi, men so aftur harðligari og ógvsligari, setti hælarnar í gólvið og slerdi annan fótin móti hinum. Tann yndisliga Varenka móluttan um hann. So varliga, at tú næstan ikki varnaðist tað, stytta ella longdi hon við hvørt um stigini við teimum smáu atlatkløddu fótinum. Øll í hollini eygleiddu parið.

Eg hugdi hugtikin og rørdur at teimum báðum. Serstakliga varð eg rørdur av styvlunum hjá honum, sum lykkjurnar á brókunum vóru festar í. Tað vóru góðir styklar úr kálvsskinni, ikki hetta spiska slagið, tey nú brúka, men við breiðum trantri og hælleysir, óivað seymaðir av skósmiðinum hjá herdeildini.

«Fyri at fáa havt elskaðu dóttir sína út við sær og hava ráð til teir kjólnar, hon hevur fyrri neyðini, keypir hann sær ikki nýmótans styklar, men gongur í heima-seymaðum,» hugsaði eg við mær sjálvum. Og teir breiðu styvlatrantarnir gjørd meg veikan um hjartað.

Tað sást við hálvum eyga, at hann onkuntið hevði verið av bestu dansarum, men nú var hann ov tungur á sær, beini heldur ikki nóg líðilig til øll tey vøkr og kviku stigini, sum hann kýtí seg so nógv fyrri. Kortini kom hann hollina runt heilar tvær ferðir. Aftan á tað seinasta kvika kastið við fótinum — tað sást kortini, at hann legði ov nógv fyrri seg — hoknaði hann niður á annað knæið. Hon smilkaði og slættaði sær skjúrtilið eitt sindur, sum hann helt í. So dansaði hon smidliga í ringi uttan um hann. Øll fagnaðu teimum við dúgligum lógvabrestum. Eitt sindur tungur á sær kom hann aftur á fótur, og tað var so hugtakandi at siggja, tá hann við báðum hondum tók um høvðið á dóttirini og kysti hana á pannuna. So leiddi hann hana yvir til mín aftur, tí hann helt meg eiga at dansa við henni, men eg segði, at tað var ikki eg.

«Sama ger. Dansið tygum bara við henni!» segði hann blidliga og brosandir og festi kórðuna upp á seg aftur.

Í hesi løtu kundi eg fevnt allan heimin, so glaður var eg. Elskaði bæði vertskonuna við høvuðprýðinum, mann hennara, gestirnar og tænararnar — ja, enná Anisimof verkfrøðing, sum eg ongantíð hevði kunnað torgað. Og pápa Varenku í teimum heimaseymaðu styvlunum og tí vinarliga brosinum, sum liktist hennara so nógv.

Masurkan var av. Vetur og vertskona bóðu gestirnar gera so væl at hava seg fram at borðunum. Men obersturin bar seg undan við, at hann noyddist so tíðliga uppافتur og beyð báðum farvæl. Eg bar ótta fyrri, at hann fór at taka Varenku til hús við sær. Men hon varð verandi eftir hjá mammuni.

Tá vit høvdu etið, dansaðu Varenka og eg kvadrilluna, hon hevði lovað mær, og eg kendi meg so sælan sum ongantíð fyrr í livinum. Hvorki okkara nevndi kærliga okkara við einum orði. Eg spurdi als ikki hana ella meg sjálvum, um hon elskaði meg. Mær var tað nóg mikið, at eg var góður við hana. Og har var bert eitt, sum eg óttaðist — at onkur skuldi spilla mær lukkuna.

Tá eg kom til hús, fór eg alt fyrri eitt at lata meg úr og legði meg. Men skjótt varnaðist eg, at ikki var hugsingur um at fáa blund í eyguni. Í hondini hevði eg fjødurina úr veittru hennara og handskan, hon hevði givið mær, tá hon steig upp í voggin, og eg hjálpti henni og mammuni til rættis. Eg lá og stardi at hesum báðum lutunum. Tað var mær als ikki neyðugt at blunda fyrri at siggja hana fyrri mær, eisini meðan vit ótu, og hon hevði champagnuglasið upp at munnum, meðan hon sendi mær eitt eymt og loyniligt eygnakast. Men best sá eg hana kortini, tá hon dansaði við pápanum. Eg sá hana mala uttan um hann við kimilugum rørsrum, errin bæði av honum og sær sjálvum, meðan hon kveitti yvir á teir hugtiku áskoðararnar. Eg fekk ikki annað enn verið góður við bæði tvey.

Eg búði tá saman við einum beiggja minum, sum nú er deyður. Men broðir mín brýggjaði seg einki um tey sokallaðu finu, og hesi ballini legði hann einki í. Beint tá las hann annars til embætisprógv, so hann sat uppافتur meiri inni enn vant. Nú lá hann og svav. Eg hugdi yvir á hann. Hann lá við andliti.

inum trýstum niður í koddan og hevði drigið teppið næstan upp um høvd. Mær tókta so hjartaliga synd í honum, at hann hvorki skuldi kunna kenna ella taka lut í míni stóru lukku. Tænarin hjá okkum kom inn við ljósi og skuldi hjálpa mær at lata meg úr, men eg bað hann fara at leggja seg.

Eg snikti meg á tá inn í kamarid hjá mær, ansaði væl eftir ongan gang at halda og setti meg á seingina. Nei, so lukkuligur, eg nú var, var ikki hugsingur um at sova, helt tað eisini vera so heitt inni í hesum kómurum, har veydeguni ongantíð vóruð gloppað. Og uttan at lata meg úr hermannabúnanum, fór eg aftur út á gongina. Her læt eg meg í frakkan, so læt eg úthurðina upp og fór út.

Eg var farin heim, tá klokkan leið at fimm. Nú vóru einir tveir timar farnir síðani tá, so tá eg kom útum, var longu ljóst.

Tað var rættiligt festulávintsveður. Mjörkin hekk tjúkkur yvir býnum. Vátakavin rann burtur á øllum gøtunum, og tað drap úr húsatekjunum. Obersturin búði uttan fyrri býin tætt við eina stóra flotu. Við endan av flotuni var vegur og við hin ein gentuskúli. Eg fór gangandi eftir tí kvirru gøtuni og kom út á ein breiðan veg, har eg mótti fólk til gongu og nokrum viðarvognum. Tey vátu rossini knuggaðu undir teimum skyggjandi týggjunum. Vognstjórarnir gingu væl bjálvaðir undir líðini á lassunum í tungum styvlum. Og í hesum mjørkanum helt eg húsini vera hægri, enn tey áður høvdu verið.

Eg kom út á fløtuna, har húsini hjá teimum vóru. Og hinumegin, har vegurin var, bar eg í tí sama eyga við okkurt stórt og svart. Eisini hoyrði eg ljóð av floytum og trumnum haðani. Tá eg hevði gingið eini hundráð fet aftrat í mjørkanum, hómaði eg ein riðil av svartkløddum fólki. Tað vóru hermenn.

«Nú munu onkrar venjingarnar vera fyrri,» hugsaði eg. Eg var komin at ganga tætt í hølunum á einum smíði, sum var í einum stuttum og skitnum skinnbjálva og hevði nakað í hondini. Sum vit nærkaðust, sóu vit hermennin standa í tveimum røðum, hvør yvir av aðrari. Teir høvdu byrsu við fót og stóðu sum steinunnir. Aftan fyrri

Føroya Landsskjalasavn

Sekt verður eftir ungum manni við studentsprógv til upplæring í skjalasavnsarbeiði. Løn sambært sáttmála millum Føroya Landstýri og Starvsmannafelagið.

Umsóknir við avskrift av prógv og viðmælum skulu verða savninum í hendi í seinasta lagi 15. mei komandi.

Tórshavn, 27. april 1976
Føroya Landsskjalasavn